

je podle mého mínění neobyčejně bohaté pásmo překypující životem a barvami. Kdyby člověk chtěl vypočítat jeho přednosti, popsal by mnoho papíru. Myslím tedy, že je účelno shrnouti chválu v jedinou větu, nedovedu však potlačit tvrzení, že je děj neobyčejně šťastně rozdělen a vyjadřován výjevy tu obecnými, tu osobními. V tom, jak se tyto dějové složky prolínají, jak se doplňují a jak se navzájem nesou, vidím největší klad díla. V scénáriu je uložena veliká dovednost, smysl pro proporcí a kázeň, která dovede uskutečnit své záměry v znamenitých zkratkách.

Tím je řečeno, že s Bakalářem ven a ven souhlasím, nicméně chci uvést i jakési připomínky:

Zdá se mi, že erotické poblouznění rakovnických občanů k šenkýřce je příliš hromadné. — Divákům se snad bude zdát, že milkování stálo toho renesančního času v popředí všech zájmů. — Ale to je pravda jen v literární oblasti.

Dále myslím, že by vážnost bakalářova vztahu k šenkýřce měla již na začátku být ozřejmena scénou, jež by rozlišila vroucnost jeho citu od milostné hry. — Traktován důsledně jako lehkomyšlník bude snad bakalář i v krátkém okamžiku drtivého zklamání působit lehkomyšlně. (Věc lze ovšem zahrát. Štěpánek i režisér to dovedou, ale bude mít obecenstvo dost času, aby se přeorientovalo a aby si věc nevykládalo jako sentimentalitu?)

Škola s takovou výrazností kreslená se nestala ve hře akčním motivem. Zdálo by se mi spojeno s výhodou, kdyby poměr mezi učitelem a žáky byl prohlouben. Mám pocit, že by z úst žáků měl častěji a určitěji znít bakalářův ušlechtilý názor. Rozpory mezi školou a Rakovníkem byly by potom zdůvodněny nejen nezbedností jedněch a šosáctvím druhých, ale temenily by z ducha. — Tu mi napadá, že by se snad ne-

vyjímalo špatně, kdyby onen potrestaný synek pana radního se při otcově stížnosti postavil na stranu bakalářovu a kdyby tak mezi žáky a snad i mezi občany a občankami vzniklo hnutí, jež by demonstrovalo, že bakalářova ušlechtilost zabrala. Tatfky by to asi zděsilo, spor by se přenesl na pedagogickou půdu, došlo by k třídění atd. — Klad a vývoj, který bakalář představuje, mohl by snadno změnit tvářnost Rakovníka. V několika hlavách již vzklíčila dobrá jeho setba, jen maličko, a bakalář, který vše osobně prohrál, zvítězí, pokud jde o poslání.

Krátce: Domnívám se, že vpád kultury by měl na rakovnické půdě zanechat trvalou stopu. Když naboural s takovou vervou a s takovou silou reakci, měl by položit i základy k věcem novým a šťastnějším. Zachránění milenecké dvojice za cenu bakalářova štěstí je pěkný výsledek, ale vzhledem k možnostem a k umění obou autorů přece jen poněkud deminutivní.

Těmito poznámkami nechci oslabit obecný souhlas. Je mi jasno, že jde o jeden z nejdůležitějších filmů, vím, že bude dokonale realizován, a cítím prostě povinnost uvést vše, co by snad mohlo směřovat k jeho doplnění.

Pokud běží o scénaristickou vazbu, filmové vidění, dramatickou strukturu, dialog a všechny složky ostatní, je věc vypracována s takovou pílí a s takovou dovedností, že nemám, co bych řekl mimo chválu.